

SUMMARY

Methodical recommendations include examples of lesson plans for observation to show children of different ages about the winter and migratory birds of their native land. The content of these lesson plans has a main goal to realize the tasks in the sphere of health, "Nature" by the basic program, "I in the World" about the development of children younger than school age.

Key words: feathered, winter-spending, nesting, messengers, bird-feeders, artificial nests.

ГАННА РУДА

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО СТАТЕВОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Стаття присвячена актуальній проблемі сьогодення – статевому вихованню дітей дошкільного віку. Автор розглядає проблеми статевого виховання, які направлені на допомогу дитині в засвоєнні рольової статевої поведінки – насамперед, пізнання її моральних норм та поглядів на сім'ю, культуру міжстатевого спілкування, формування її статевої свідомості.

Ключові слова: статеве виховання, статева свідомість, міжстатеве спілкування, дитинство.

Актуальність проблеми. У зв'язку з гуманізацією освіти величезного значення набувають пошуки нових підходів до статевого виховання підростаючого покоління. Проблема статевого виховання дітей дошкільного віку обґрунтована у Коментарі до Базового компонента дошкільної освіти, де наголошується, що формування базису особистісної культури неможливе без своєчасного становлення механізмів статевої диференціації та ідентифікації" [3].

Аналіз досліджень та публікацій. Дослідження вчених (В.Кагана, Н.Дерій, І.Підласого, Т.Поніманської, Л.Олійник та ін.) переконують, що без урахування статі у вихованні конкретної дитини не можна сформувати повноцінну гармонійну особистість. Н.Дерій справедливо зауважує, що відсутність системи статевої просвіти серед дітей та юнацтва, нестача висококваліфікованих педагогів з питань сексології, психології статі, шлюбу та сім'ї негативно позначаються на засвоєнні учнями норм поведінки та самовизначенні особистості у складних питаннях міжстатевого спілкування [1,с.255].

У зв'язку з вищевикладеним, І.Підласий стверджує, що при спільному навчанні і вихованні губляться потенційні можливості дівчаток та хлопчиків [2,с.268]. Статеве виховання невід'ємне від морального, від загальної культури, від норм і правил поведінки прийнятих у суспільстві. Саме тому на сучасному

етапі необхідна розробка системи статевого виховання, яка спрямована на допомогу дитині в засвоєнні рольової статевої поведінки – насамперед, пізнання її моральних норм та поглядів на сім'ю, культуру міжстатевого спілкування, формування її статевої свідомості.

Оскільки процес формування статевої самосвідомості закладається у дитинстві, важливе значення має виховання дитини у сім'ї. **Метою** нашої статті є визначення **особливостей статевого виховання дітей у сім'ї**.

Виклад основного матеріалу. У народній педагогіці існує думка, що гарні діти виростають у тих сім'ях, де панує почуття взаємної любові та поваги між матір'ю і батьком, що засвідчують українські народні прислів'я: «Який батько – такий син», «Які мамка й татко – таке дитятко», «Який куц, така й хворостина, який батько, така й дитина». В залежності від статі батьки підбирають ім'я дитини, купують їй різний одяг, іграшки, граючись якими дитина починає вперше усвідомлювати себе як представника певної статі. В ході наслідування діти вибирають рольові моделі у відповідності з їх точкою зору та загальних норм і правил, прийнятих у суспільстві, повторюють поведінку своїх батьків. Незважаючи на те, що діти отримують інформацію від представників обох статей, вони схильні відтворювати в поведінці відповідне їхньої статі. З віком у дитини формуються рольові орієнтації. Найбільш яскраво це проявляється в дитячих іграх – хлопчики орієнтовані на технічну і конструктивну працю, надають перевагу кубикам, машинкам, а дівчатка – посуду, лялькам. Відповідно до статі діти грають в ігри, пов'язані з гендерними ролями. Так, у сюжетно-рольових іграх діти, наслідуючи батьків, виконують різну домашню роботу, грають у професії своїх батьків.

Водночас, батьки по-різному ставляться до виховання сина та дочки. Так, у хлопчиків виховують сильний характер – активність, сміливість, мужність, уміння брати на себе відповідальність. У дівчаток – слухняність, працьовитість, відповідальність, жіночість, лагідність, скромність. Зазвичай дівчаткам доручають роботу з ведення домашнього господарства, жіночі справи.

Важливе значення статевого вихованню приділяв В.О. Сухомлинський. Він наголошував на тому, що виховувати слід так, щоб із хлопчика виріс мужній чоловік, а у дівчат виховувати жіночність, оскільки в кожній дівчинці закладена велика місія – бути матір'ю.

Важливим методом статевого виховання, на думку В.О. Сухомлинського, є приклад подружнього життя батьків. У працях вченого показано важливість прикладу краси людських взаємин у сім'ї. Так, якщо батько прийшовши з роботи, в першу чергу запитує у сина як здоров'я мами і бабусі, то й син у майбутньому буде дорожити жінкою [7, с.438]. Батькам у процесі взаємодії з сином та донькою також необхідні знання і уміння, які закладають основу їх компетентності у вихованні дітей. Підвищення компетентності батьків у статево-рольовому вихованні дітей відводиться важлива роль вихователю. Важливо пояснити батькам, щоб вони не лякалися дитячих запитань, зуміли знайти правдиву відповідь та в доступній для дитини формі, враховуючи вік дитини, дали пояснення. У зв'язку з цим О.Л. Кононко справедливо зазначає, що педагогам потрібно «виважено, культурно, терпляче розмовляти з батьками

на статеві теми, у контексті духовно-морального, а не фізіологічного розвитку... заради формування у зростаючої особистості здорового світосприйняття» [4, с.23]. Саме тому важливо батькам правильно сприймати і бути готовими до відповідей на дитячі запитання, що стосуються статевого життя. Не треба соромитися чи дивуватися таким запитанням. У зв'язку з цим А.С.Макаренко зауважував, що в цих запитаннях не міститься ще ніякої особливої сексуальної цікавості, відкриття таємниці ніяких переживань і це страждань дитині не принесе[3, с.105]. Тому завдання батьків – відкрити деякі таємниці про те, як народжуються діти, однак не потрібно вдаватися до подробиць, поспішати розкривати сексуальні взаємини між чоловіком і жінкою. Дитині достатньо дізнатися, що вона появилася на світ, тому що її батьки покохали один одного. Буде доцільніше, коли на запитання дитини, будуть відповідати батьки її статі, позаяк дівчатка ідентифікують себе з мамою, а хлопчики з батьком. Дитині слід переконатися в тому, що такі запитання не викликають у батьків сорому та гніву, що дорослі довіряють своїй дитині і готові розмовляти з нею на таку тему.

Підсумовуючи сказане, зауважимо, що значне місце у статево-вихованні дітей дошкільного віку належить сім'ї, оскільки на своїх дітей як на майбутніх жінок і чоловіків батьки впливають прикладом власного подружнього життя. Якщо в сім'ї склалися довірливі стосунки між батьками та дітьми, діти завжди можуть довірити свої проблеми, порадитися з тієї чи іншої проблеми. Тому, основне завдання вихователя полягає у підвищенні педагогічної культури батьківської сім'ї, спрямованої на формування статевої свідомості дитини. Лише співробітництво дошкільного навчального закладу із сім'єю сприяє формуванню толерантності, критичному мисленню, повазі до людської гідності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гендерний розвиток у суспільстві: конспекти лекцій. – К.: ПЦ Фоліант, 2004. – 351с.
2. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Наук-метод. посіб. / І.Д. Бех. – К.: Либідь, 1998. – 127с.
3. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: Наук.-метод. посіб. Наук. ред. О.Л. Кононко. – К.: Ред. журн. «Дошкільне виховання», 2003. – 243 с.
4. Кононко О. Рік з експериментальною програмою/ О. Кононко // Дошкільне виховання. – 2006. – №1.
5. Макаренко А.С. Лекції о воспитании детей / А.С. Макаренко // Пед. соч.: В 8 т. – М., 1984. – Т.4. – С.105.
6. Подласый И.П. Педагогика. Кн.1. / И.П. Подласый / М., 2007. – 268 с.
7. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка / В.О. Сухомлинський / Київ: Радянська школа, 1977. – 438 с.

SUMMARY

The article is devoted to the actual problem of nowadays - sexual upbringing of children of the preschool age. The author of the article considers problems of sexual upbringing which are

turned upon help in acquiring of role sexual behavior by the child – especially, cognition of her moral standards and views on the family, culture of intersexual association, formation of her sexual consciousness.

Key words: *sexual upbringing, sexual consciousness, intersexual association, childhood.*

ЛЮДМИЛА РУДЕНКО

ІМІДЖОВА ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розглянуто концепцію та ознаки іміджу педагога. Особливу увагу спрямовано на іміджову підготовку магістрів дошкільної освіти.

Ключові слова: *імідж педагога, дошкільна освіта, дисципліна „Основи професійної іміджології”.*

Сучасна концепція модернізації української освіти висуває якісно нові вимоги до формування майбутніх педагогів дошкільних навчальних закладів. Саме вища педагогічна ланка освіти має стати школою професійного становлення особистості педагога. Проте, як доводить практика, для здійснення професійної діяльності сучасному педагогу потрібна не лише фундаментальна фахова підготовка: професійні знання, вміння сприймати і застосовувати нові методики, навички самовдосконалення, але і здатність дослідницьким шляхом будувати програму реалізації іміджових атрибутів педагога-вихователя, педагогічного колективу, а також формувати образ сучасного дошкільного освітнього закладу. Вирішення цих завдань передбачено при засвоєнні магістрами спеціальності «Дошкільна освіта» дисципліни «Основи професійної іміджології». Вивчення дисципліни, що впроваджено в освітній процес педагогічного інституту, ґрунтується на міждисциплінарних зв'язках з предметами фундаментального та професійно орієнтованого циклів. Метою розробленого автором курсу є засвоєння магістрами теоретичних знань, оволодіння системою наукових понять, категорій, набуття практичних навичок іміджування для найповнішої реалізації педагогічних, організаторських, лідерських здібностей і талантів у сфері дошкільної освіти.

Як показує практика, значна частина педагогів відчуває суттєві проблеми, пов'язані з самопрезентацією та професійним самоствердженням. Тому сконцентруємо увагу на проблемі створення індивідуального іміджу майбутнього педагога, що виступає проекцією його особистості в площину різноманітних соціально-педагогічних взаємодій.

Узагальнення різних визначень поняття «імідж» надає можливість розглядати його як цілеспрямований образ-уявлення, який за допомогою асоціацій наділяє суб'єкт додатковими цінностями і завдяки цьому сприяє